

страхування. Тим не менше, співвідношення каналів продажу страхових продуктів в Україні та розвинених країнах є суттєво відмінними. Основна причина цього – низький рівень фінансової грамотності та страхової культури, вкрай низька ефективність брокерських продажів тощо.

Література

1. Відомості про надання посередницьких послуг у страхуванні та/або перестрахованні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/734.html>.

2. Інформація про стан і показники розвитку страхового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/734.html>.

3. Пікус Р. В. Інновації в страхуванні: світовий досвід, напрямки розвитку в Україні / Р. В. Пікус // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2009. – № 18. – С. 135–140.

Войтюк В. В., ст. гр. ФСТЗм-11
Луцишин О. О., к.е.н., доцент

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОБОРОТНИХ КОШТІВ

Суттєве значення в процесі діяльності підприємства, у забезпеченні його фінансової стійкості й платоспроможності, прибутку й рентабельності належить оборотному капіталу. За своєю економічною природою, це грошові кошти, авансовані для обслуговування поточної виробничо-комерційної (операційної) діяльності та призначені забезпечити її безперервність і ритмічність. Функціональна роль оборотного капіталу в процесі виробництва докорінно відрізняється від ролі основного капіталу. Оборотні кошти забезпечують безперервність процесу виробництва, і характерною їх особливістю є швидкість обороту.

В економічній літературі використовуються різні тлумачення для визначення поняття оборотних коштів. Деякі з економістів спрощено трактує їх як «предмети праці», «матеріальні активи», «гроші, що обертаються». Найчастіше можна побачити два визначення оборотних коштів.

По-перше, оборотні кошти – це грошові ресурси, які вкладено в оборотні виробничі фонди і фонди обігу для забезпечення безперервного виробництва та реалізації виготовленої продукції.

По-друге, оборотні кошти – це активи, які протягом одного виробничого циклу або одного календарного року можуть бути перетворені на гроші. Деякі автори таке саме визначення дають поняттю «оборотний капітал». Це свідчить про ідентичність, на їх думку, понять «оборотні кошти» та «оборотний капітал».

Так, на думку А. М. Поддєрьогіна, оборотний капітал – це кошти, авансовані в оборотні виробничі фонди і фонди обігу для забезпечення безперервності процесу виробництва, реалізації продукції та отримання

прибутку. Аналогічне визначення дає О. С. Філімоненков, однак називає ці кошти оборотними активами.

Автори економічної енциклопедії виокремлюють оборотні засоби та оборотні кошти. Зокрема С. В. Мочерний під оборотними засобами розуміє «... грошові кошти підприємств, фірм, компаній, що авансуються в об'єкти, які використовуються в межах одного відтворювального циклу або в короткотерміновому періоді (до одного року). Такими об'єктами є: запаси сировини, матеріалів, палива, інструменти, виробничий і побутовий інвентар, запаси готової продукції, в тому числі кошти у незавершених платежах підприємствам-постачальникам, заділи незавершеного виробництва, тара, а також грошові ресурси (дебіторська заборгованість, короткотермінові фінансові вкладення, готівка)». У свою чергу, А. Г. Загородній та Г. Л. Вознюк вважають, що оборотні кошти – це авансована підприємством в оборотні фонди та фонди обігу (крім амортизаційних відрахувань) сукупність коштів, яка опосередковує їх рух у процесі кругообігу.

У фінансовому словнику автори А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко наводять такі визначення: «Кошти оборотні – авансована підприємством в оборотні фонди і фонди обігу (за мінусом амортизаційних відрахувань) сукупність коштів, яка опосередковує їх рух у процесі кругообігу»; «Капітал оборотний – капітал, інвестований в оборотні активи підприємства». При цьому під оборотними активами автори розуміють «... сукупність майнових цінностей підприємства, які обслуговують поточний господарський процес і повністю споживаються впродовж одного операційного (виробничо-комерційного) циклу».

І. О. Бланк у своїх наукових працях зазначає, що для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинне мати у своєму розпорядженні певне майно, що належить йому на правах власності або володіння. Все майно, яким розпоряджається підприємство і яке відображене в його балансі, називається його активами. Активи являють собою економічні ресурси підприємства в формі сукупних майнових цінностей, використовуваних у господарській діяльності з метою отримання прибутку. За характером участі у господарському процесі й швидкістю обороту активи підприємства поділяються на оборотні активи та необоротні активи. Оборотні (поточні) активи – це сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговують поточну виробничо-комерційну (операційну) діяльність і цілком споживані протягом одного виробничо-комерційного циклу.

О. П. Крайник та Є. С. Барвінська також ведуть мову про оборотні активи, визначаючи їх як мобільні активи, які є грошовими коштами або можуть бути перетворені в них протягом року або одного операційного циклу. Такої ж думки дотримується М. Д. Білик, однак визначення автора більш повно характеризує поняття «оборотні активи». Зокрема, автор зазначає, що «оборотні

активи виробничого підприємства характеризують групу мобільних активів із періодом використання до одного року, що безпосередньо обслуговують його операційну діяльність і внаслідок високого рівня їхньої ліквідності мають забезпечувати його платоспроможність за поточними фінансовими зобов'язаннями».

Галат О. М., ст. гр. ФСГм-11
Налукова Н. І., к.е.н., доцент

СУТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ КОНТРОЛІНГУ НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

У сучасній економіці швидко змінюються чинники як зовнішнього, так і внутрішнього середовища сучасного підприємства, що істотно підвищує вимоги до оперативності отримання інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. На підприємствах дану проблему можна вирішити у межах функціонування системи контролінгу, яка забезпечує управління господарюючого суб'єкта необхідною інформацією, у першу чергу фінансовою.

Завдання постійного забезпечення фінансового управління інформацією може вирішувати система фінансового контролінгу, що підкреслює роль контролінгу в діяльності сучасного підприємства.

Відзначимо, що в останні роки посилюється увага вчених до питань побудови системи контролінгу для реалізації ефективного менеджменту підприємства. Проблема фінансового контролінгу в останні роки висвітлювалася в роботах багатьох іноземних вчених: Е. Майєра, Д. Хана, Р. Манна [4], А. Дайле, К. Друрі, а також вітчизняних – І. А. Бланка, М. Д. Білик, М. І. Крупки, О. О. Терещенка [5], М. С. Пушкара, В. М. Федосова.

Актуальність побудови системи фінансового контролінгу на сучасному підприємстві також обумовлена необхідністю вирішення проблеми низької платіжної дисципліни, недостатнього контролю дебіторської заборгованості, недосконалої системи внутрішньої фінансової звітності, застосування неефективних методик управління витратами, невірною визначення прибутковості філій і видів бізнесу та сплати необґрунтовано великих податків у бюджет. Фінансовий контролінг є ефективним інструментом вирішення перерахованих вище проблем.

Необхідність формування ефективного механізму фінансового контролінгу з метою забезпечення фінансової стабільності та зростання конкурентоспроможності вітчизняних підприємств визначає актуальність теми дослідження.